

Velkommen – og TAK!

Dagens program

Kl. 9.00: Kaffe og brød ☺

Kl. 9.30: Velkomst og oplæg ved pæd. leder Anette Smed

Skolegang og uddannelse set gennem en ordblind elevs briller - oplæg ved Ida Klitgård,
elev på Farsø Efterskole 2010 - 2011.

Kl. 12.00: Frokost

Kl. 13.00: Workshops

Kl. 14.45: Kaffe og kage - og en lille evaluering af dagen.

Evaluering af inspirationsdag

Stort og småt om inspirationsdagen 2021...

Ønsker til næste års inspirationsdag...

TAK for i dag - kom godt hjem 😊

Farsø Efterskole...

- 1 af landets 241 efterskoler
- 1 af landets 20 ordblindeefterskoler
- 104 elever af landets 31 745 elever
 - 50 medborgere
 - 54 verdensborgere
- 5 linjer og ca. 25 valgfag
- Rejser
- Optagelse – start ca. 2 år før skolestart
 - Ordblindetest
 - Skoleudtalelse
 - Samtale

Anerkendende tilgang (AI)

Udforske emnet, når det fungerer bedst

Finde de faktorer der skaber succes

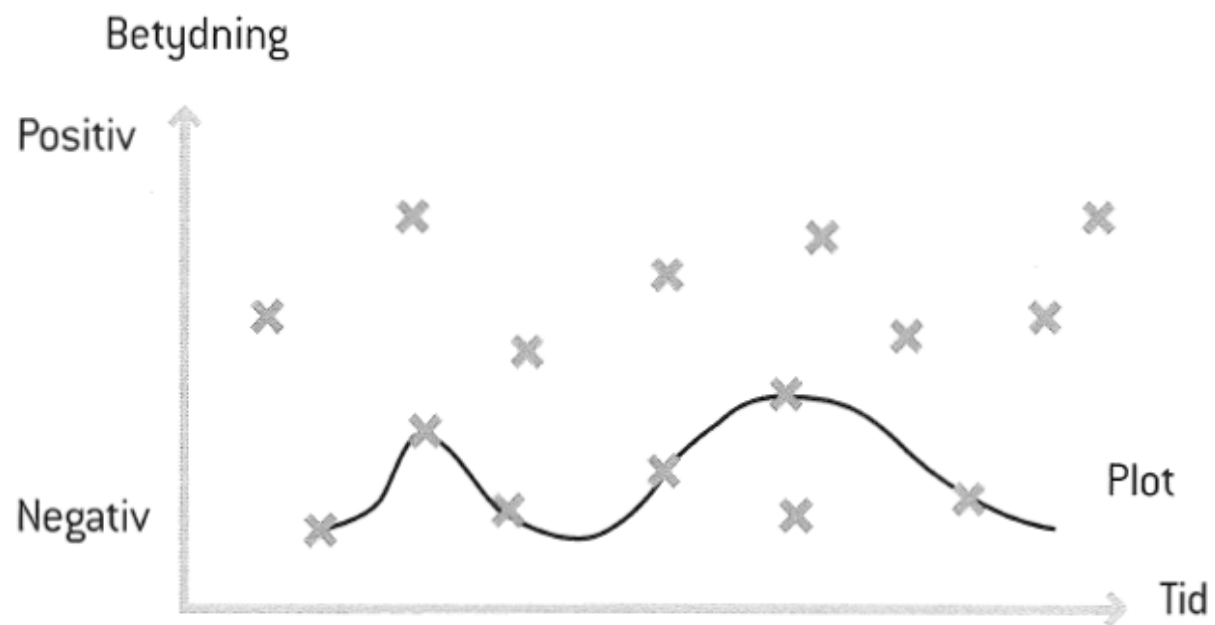
Forestille sig det ideelle

Identificere første skridt

Når man studerer succeser, bliver man god til at skabe dem

”Sproget er som en lygte: Det, vi taler om, er det, vi bliver i stand til at se.”

[Med inspiration fra Morgan, 2005]

Schnoor, 2009

Må jeg låne dine briller?

Den anerkendende tilgang...

Det handler om at den enkelte føler sig set, hørt og forstået.

Det handler ikke om ris eller ros og dermed bedømmelse og vurdering.

Kreativitet

Nysgerrighed

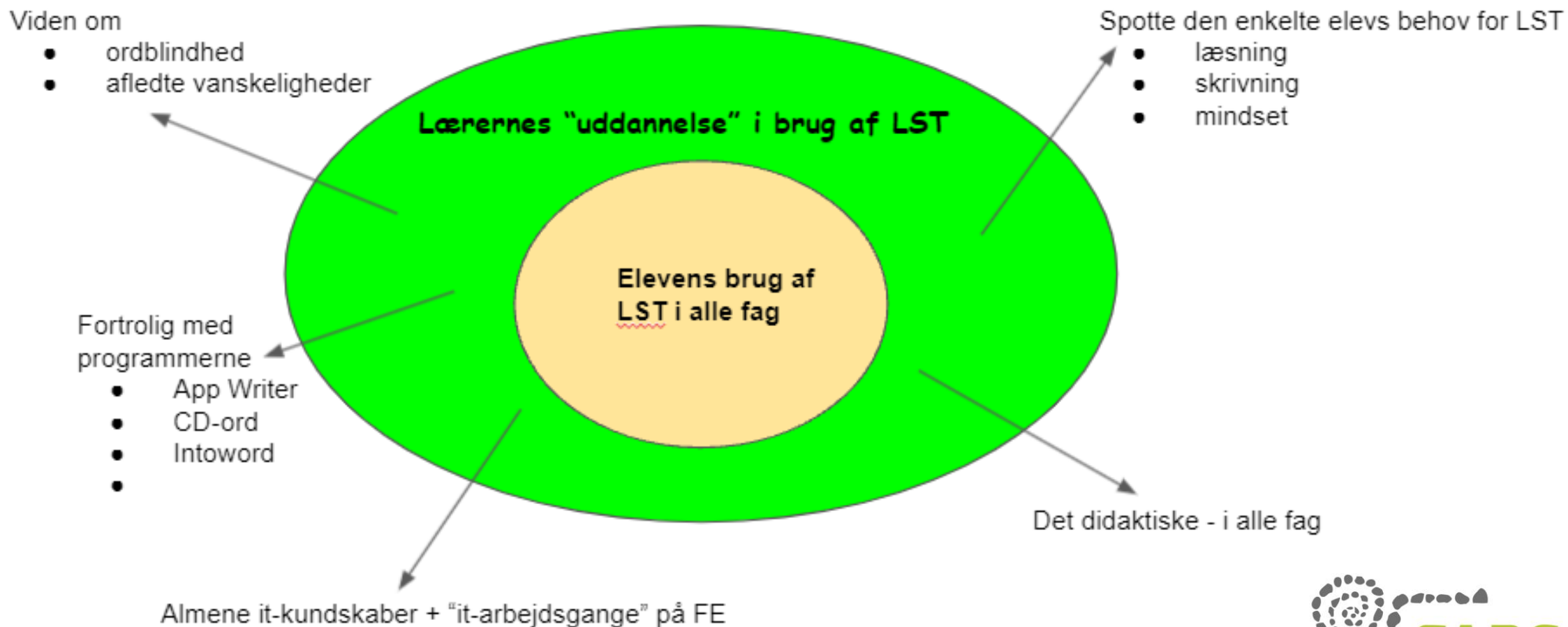
Åbenhed og tolerance

Videbegærlighed

LST i alle fag...

Out – ordblinde unge i talvanskeligheder

Et tre årigt projekt

Udviklet matematikmateriale til ordblinde unge i talvanskeligheder.

Idébank og inspiration – 10 emner med en praktisk, digital og analog tilgang.

Konference torsdag d. 2. dec. på Lystruphave Efterskole – billetter kan købes her:

<https://www.billetsalg.dk/Event/OUT%20-%20konference/3392>

De gule elever

Er velkomne på Farsø Efterskole!

Ordblindetestscore: 72

Gennemsnit for uddannelsestrin: 88 (Grundskole: 5.klasse)

Grænseværdier for uddannelsestrinnet:

Dokumentation for XX behov for fortsat støtte

XX går på X klassetrin på Farsø Efterskole.

XX er i grundskolen blevet testet med "Ordblindetesten - en national ordblindetest", og her placerede hun sig i gul kategori.

XX har gennem sit grundskoleforløb modtaget undervisning i skriftens lydprincip og arbejdet med sin læsning og skrivning.

Efterfølgende har vi på Farsø Efterskole testet XX yderligere, da hun har markante udfordringer med læsning og skrivning, derudfra har vi begrundet mistanke om, at hun i andre prøver vil være i ordblindekategorien. En anden test vil kunne indikere, dels om denne mistanke er reel, og dels nuancere billedet af hendes udfordringer, således indsatsen kan kvalificeres yderligere.

Testen "Elbro's ordlister" har vi brugt til dette formål.

"Ordlisterne er beregnet til individuel undersøgelse af læsefærdigheder, fx ved mistanke om ordblindhed (dysleksi). Der er sammenlignelige lister med rigtige ord og nonsensord.

Læsning af enkeltord - uden støtte i en tekstsammenhæng - er en helt central færdighed i læsning. Man bliver ikke en sikker læser uden. Ordblinde er netop usikre læsere af enkeltord, men ofte relativt bedre til at læse sammenhængende tekst.

Læsning af nonsensord kræver, at man udnytter skriftens lydprincip (fonematiske princip), så man kan forbinde bogstaverne med deres lyde. Problemer med dette er den mest almindelige årsag til vanskeligheder med at lære at læse, især ved ordblindhed. Langsom og upræcis udnyttelse af lydprincippet er kernen i ordblindes (dyslektikers) læseproblemer. Og ordblinde har derfor endnu større vanskeligheder med nonsensord end med rigtige ord. Ordlisterne er lavet med sigte på en sammenligning af læsning af enkeltord og nonsensord." (Center for læseforskning, Københavns universitet)

Resultater og anbefalinger

Rigtige ord (40 ord)	
Præcision (% rigtige)	
Hastighed (ord/minut)	
Kombineret (rigtige/minut)	
Nonsens ord (40 ord)	
Præcision (% rigtige)	
Hastighed (ord/minut)	
Kombineret (rigtige/minut)	

Ud fra ovenstående resultater er der, med andre ord, markante indikatorer på, at XX har en funktionsnedsættelse i form af ordblindhed og dermed er berettiget til at gå til prøve på særlige vilkår.

Vi vil derfor på det kraftigste anbefale, at XX også i sit videre uddannelsesforløb får stillet læse- og skriveteknologi til rådighed - at hun får IT-teknologisk støtte (hvilket bl.a. er muligheden for fortsat at anvende NOTA, CD-ORD eller anden læse- og skriveteknologi). Alt skal være tilgængeligt i digital form, så computeren kan afkode, mens hun forstår. Desuden forlænget tid, så prøver og uddannelse også i fremtiden kan gennemføres på lige fod med andre studerende.

Anette Smed, pædagogisk leder, Farsø Efterskole

De gule elever og prøverne.

Ordblind (kategori rød) Elever, der er testet 'ordblind' (svarende til kategorien rød) med Ordblindetesten (Børne- og undervisningsministeriets nationale ordblindetest) eller **tilsvarende standardiserede ordblindetests**, har mulighed for at gå til prøven på særlige vilkår.

Usikker fonologisk kodning (kategori gul) Elever, der er testet 'usikker fonologisk kodning' (svarende til kategorien gul) med Ordblindetesten (Undervisningsministeriets nationale ordblindetest) **kan ikke på basis heraf tilbydes prøve på særlige vilkår.**

Praksis på FE

Undervises på lige fod med alle andre her

”Tilsvarende standardiserede ordblindetest”

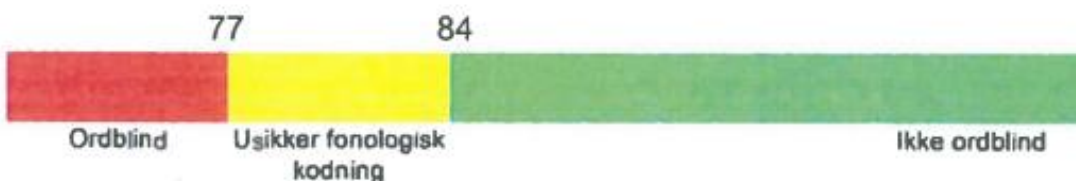
- Elbros ordlister
- Find det der lyder som et ord

En udtalelse om resultatet, hvis der er tegn på ordblindhed

Ordblindetestscore: 77

Gennemsnit for uddannelsestrin: 95 (Grundskole: 7.klasse)

Grænseværdier for uddannelsestrinnet:

Prøverne

Vejledningen er revideret, reglerne er ikke ændret

Særlige prøvevilkår er forskellige tiltag, som en skole kan tilbyde elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser eller tilsvarende vanskeligheder før og under en prøve, for derved **at stille eleven lige** med de øvrige elever.

Der er ikke krav om, at eleven skal have en diagnose for at aflægge prøve på særlige vilkår. Hvis der opstår tvivl om elevens vanskeligheder vil Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) ofte kunne bidrage til vurdering af, om en elev har en funktionsnedsættelse.

Særlige prøvevilkår må ikke fremgå af elevens bevis for folkeskolens afgangseksamen eller andre beviser for folkeskolens prøver.

Afgørelse om særlige prøvevilkår

Det er **skolens leder**, som træffer afgørelse om både særlige prøvevilkår og eventuel fritagelse fra en prøve.

Forud for en sådan afgørelse er det **en fordel at inddrage elevens lærer eller andre ansatte med faglig indsigt i elevens vanskeligheder fx skolens læsevejleder.**

Det er desuden **et krav, at afgørelsen træffes efter samråd med eleven og elevens forældre**

Afgørelsen træffes på baggrund af en konkret vurdering af **den enkelte elevs individuelle vanskeligheder** og af reglerne for **den specifikke prøve**

Inddragelse af PPR kan undlades, hvis skolens leder vurderer, at inddragelsen ikke er nødvendig, og elevens forældre er enige heri.

Skriftlige prøver

Forlænget tid

I oversigterne er angivet et antal minutter, der anbefales som den maksimale forlængelse af prøvetiden. Der er altså ikke tale om faste grænser, men om forslag.

Retskrivning

Der kan gives tilladelse til at anvende ordbog under diktering i dansk, retskrivning, og der kan gives tilladelse til individuel diktering af ordene.

Ved dikteringen anvendes den tid, som er nødvendig.

Når dikteringen er overstået, har eleven 35 minutter til at arbejde med ordbøger og opgaverne i anden del. Hvis der foretages individuel diktering i første del af prøven i retskrivning, hvilket optager en del af den samlede forlængede prøvetid, bør der i udgangspunktet ikke tildeles mere end 15 minutter forlænget prøvetid til anden del af prøven.

Pause

Det er muligt at tilbyde elever, der aflægger prøve på særlige prøvevilkår en eller flere pauser under en prøve.

Prøvelokale

Skolens leder kan som led i særlige prøvevilkår tilbyde en elev at aflægge en skriftlig prøve i et separat lokale, hvor ingen eller få andre elever aflægger prøve. Det er muligt for skolen at afholde prøver et andet sted end på skolen. Dette gælder også for elever, der aflægger prøve på særlige vilkår. Afholdelsen kan fx ske i elevens hjem.

LST til prøverne

Det er muligt anvende digitale oplæsningsprogrammer og ordforslagsprogrammer **ved alle skriftlige prøver**.

Eleven bør i god tid før prøven blive fortrolig med at anvende programmet og have anvendt programmet i den daglige undervisning.

I sprogfagenes opgave i lytteforståelse kan eleven få udleveret en fil med lyttedelen, så eleven selv kan starte og stoppe lydsporet og benytte et oplæsningsprogram til at få opgaverne læst op.

Deadline for bestilling af materiale: **1. dec.**

TaleTilTekst

Skolens leder kan give tilladelse til, at eleven indtaler (dikterer) sin besvarelse ved hjælp af **et dikteringsprogram**

Elever, der benytter diktering skal aflægge prøve i et separat lokale, hvor der ikke sidder andre elever for at forhindre, at andre elever hører elevens diktering af sin besvarelse og for ikke at forstyrre andre elever. Der skal være tilsyn med eleven under prøven.

Diktering kan tilbydes ved

Prøver i 9. klasse

- Dansk, skriftlig fremstilling
- Matematik med hjælpemidler
- Engelsk, tysk og fransk, skriftlig fremstilling.

Prøver i 10. klasse

- Dansk, b-delen og c-delen
- Matematik
- Engelsk, tysk og fransk, skriftlig fremstilling.

Mundtlige prøver

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digital oplæsning i forberedelsen til en prøve eller under en prøve.

Blindtrækning: Skolens leder kan tilbyde, at en elev trækker sin opgave før de øvrige elever, så skolens ansatte før prøven kan nå at gøre teksten tilgængelig for fx et oplæsningsprogram.

Oplæsning ved mundtlig prøve i dansk 9. og 10. kl.

Hvis en elev undlader at læse selvvalgt tekststykke op eller vælger at benytte en oplæsningsfunktion til at læse tekststykket op, **vil eleven ikke opfylde den del af vurderingskriteriet** læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste, som omhandler læse klart og flydende op.

Eleven vil i den efterfølgende dialog med bedømmerne kunne udtrykke sin **personlige forståelse af det læste**, og dermed vil eleven kunne opfylde den del af vurderingskriteriet læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste, som omhandler at udtrykke en personlig forståelse af det læste.

Læs mere...

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folk-eskolens-proever/provetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

Særligt for ordblinde

I afsnittet 'særligt for ordblinde' kan du læse om de muligheder for prøvetilrettelæggelse for ordblinde elever.

[Justering til vejledning om prøve på særlige vilkår \(pdf\)](#)

Spørgsmål?

Eftermiddagens program

Workshop 1: Judith og Gitte: Den ordblindevenlige undervisning – klasse 5 og 6

Workshop 2: Kasper og Diana: Ordblind og engelskundervisning – mødelokalet bag lærerværelset

Workshop 3: Anne: Appwriter – klasse 1

Workshop 4: Morten: Ordblinde Unge i Talvanskeligheder – klasse 4

Workshop 5: Kamma: LST i elevernes hverdag – klasse 3